

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 3 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 493

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ·
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Ἡ τιμὴ καὶ τὸ χρῆμα (συνέχεια).
ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ. Stabat mater dolorosa.
ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ. Ἑλλάδα—Ρωμιοσύνη.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Ὁ πόλεμος καὶ ἡ ποίηση.
ΑἴΓΕΛΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ. Στὸν ἐλευθερωτὴ Διάδοχο Κωσταν-
τῖνο.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Φυγοπόλεμος.
ΕΠΙΘΕΩΡΙΣΗ.

ΕΛΛΑΔΑ·ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ

Διθυραμβικὴ Μπαλλάντα

Σκοτάδια κι' ἄλυσσίδες... καὶ νεκρώνει
Ἡ δόξα τῶν προγόνων—μαῦρα χρόνια !...
Σάμπως βραχνᾶς καὶ μᾶϊσσα πὺν μαργώνει,
Ἡ Ἑλλάδα ἡ ἀβασίλευτη, ἡ αἰώνια,
Χλωμὸ Φεγγάρι ἀπὸ σὲ τάφων χιόνια...
Κι' ἄστρα, τὰ παραμύθια τὰ παλιά...
Θρηνοὶ καὶ γόοι καὶ βόγγοι—μαῦρα χρόνια !...
Βαθειὰ, σὺν τάφου πλάκα ἡ σιγαλιά...

Ἡ Ροδανγὴ !... Καὶ λάμπει ! καὶ θαμπώνει...
Οἱ σάλπιγγες—ἀλόχτερες κι' ἀηδόνια.
Κι' ὁ Γήλιος πὺν Φεγγάρι κι' Ἄστρα λιώνει...
Χαρολαυᾶν βροντόλαλα μηνιόνια...
Βαθειὰ στὴ γῆς τοῦ Φονικοῦ τ' ἄξόνια
— Τριαντάφυλλα καὶ ρόδα κι' ἀγριλιά...
Γήλιος ἡ Ρωμιοσύνη !... Τὰ κανόνια
— Νταούλια καὶ ζουρνάδες καὶ βιολιά...

Βόγγοι καὶ γόοι κ' ἡ Νύχτα ἡ αἰώνια
— Βαθειὰ σὺν πλάκα τάφου ἡ σιγαλιά...
Θάμπος ὁ Γήλιος !... Τὰ μηνιόνια, τὰ κανόνια
— Νταούλια καὶ ζουρνάδες καὶ βιολιά.

ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΗ

Δυναμώνει τὰ στέρνα μας καὶ κάνει δλο μας
τὸ εἶναι νὰ κυματίζῃ σὺν ψηλὰ στηλωμένο λάδαρο,
τῶν τρανῶν πολεμικῶν ἀγώνων ὁ ἄνεμος. Περπα-
τοῦμε σὰ νὰ πετᾶμε. Καὶ οἱ λογισμοὶ μας ἀερόπλα-
να. Κάτι γενναῖο καὶ στὴ σκέψῃ μας, εὐγενικὸ καὶ
στὰ λόγια μας. Πατοῦμε σὲ ψηλότερο ἔδαφος. Γενό-
μαστε—πῶς νὰ τὸ πῶ ! — ἀντικειμενικώτεροι. Ξε-
χνιούμαστε λιγάκι. Ἔτσι μπορεῖ νὰ θαματουργήσῃ
ἓνας πόλεμος. Μᾶς ἀνεβάζει καὶ μᾶς καλλιτερεύει.
Ντρέπεται κανεὶς νὰ φανῇ μικρός. Ὁ φόβος φιλο-
τιμῆται νὰ φανῇ ἄντρας, καὶ ὁ τολμηρὸς γίνεται
ἡρωϊκός. Τὰ φαίνόμενα.

Μέσα στὸ γενικὸ τοῦτο ξεκαθάρισμα, μὲ λύπη
μου παρατήρησα ἓνα ἢ δυὸ κρούσματα, ἀπὸ τὰ προ-
στυχώτερα δείγματα κουτοπονηριᾶς. Μέσα στὸν πχ-
νελλήνιον ἐνθουσιασμό, πὺν δλα τὰ πράγματα γῦρο
μας σὰ νὰ προβάλλουν καθαρώτερα καὶ ἀληθινώτε-
ρα, τὴ μιὰ φορὰ κάποιος καλοσυνεΐδης κύριος
βάλλθηκε νὰ καταγγεῖλῃ τὴν Κυβέρνηση ὅτι ἄδραξε
μιὰ περίσταση πὺν κανεὶς δὲν προσέχει σὲ τέτοιες
λεπτομέρειες, γιὰ νὰ διορίσῃ διευθυντὴ τοῦ διδασκα-
λεῖου, νομίζω, ἓνα... μαλλιαρό ! ὦ ! τὸ φρικαλέο
κακούργημα !

Τὴν ἄλλη φορὰ κάποιος ἄλλος πατριωτικώτα-
τος καὶ φιλομουσώτατος ἄνθρωπος καταγγέλλει, ὅχι
πιά τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, μὰ τὴν Ἑλληνικὴ
Ποίηση, γιὰτὶ χρεωκόπησε, καθὼς λέει, ἄδοξα κ'
αἰσχρά. Ὁ Πόλεμος ἄρχισε νὰστραποδροντᾷ· πέρα-
σε μιὰ βδομάδα· δάφνες ὠριοστολίζουνε ἰὰ Ἑλλη-
νικὰ ὅπλα, καὶ δὲν εὐτύχησε ὁ κύριος νὰ διαδάσῃ
μέσα στὴν ἐφημερίδα του, κάπου, μαζὶ μὲ τὰ τηλε-
γραφήματα τῆς ἡμέρας καὶ μὲ τὰ λογῆς κριτικὰ
κ' ἐνθουσιαστικὰ ἄρθρα, κανένα ποίημα πὺν νὰ τοῦ
γιομίσῃ τὸ μάτι· ἄρα δὲν ὑπάρχει ποίηση στὴν Ἑλ-
λάδα. Σοφὴ ἀνακάλυψη !

Ἡ ἀνακάλυψη τούτῃ ἀνάξια εἶναι νὰ τὴν προ-
σέξουμε, γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ παρὰ ἀπὸ ἄν-
θρωπο ἀνειλικρινῆ, πὺν δὲ γράφει παρὰ γιὰ νὰ
πειράζῃ πρόσωπα, κι ἂς εἶναι καὶ κουτὰ καὶ ἀδέ-
ξια, ἢ ἀπὸ ἄνθρωπο πὺν δὲν ὑποψιάζεται τὰ φυσικὰ
καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ποιητικῆς τέχνης,
καὶ ξεχωριστὰ στὴν περίσταση τούτῃ τὸ ἔργο καὶ

τὴν ἀξία τῆς νέας ἐλληνικῆς ποίησης, σὲ ὅ,τι ἐκείνη μᾶς παρουσιάζει χαρακτηριστικώτερο καὶ σημαντικώτερο, ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, ἀδιάκοπα : στὴν πατριωτικὴ ἔμπνευση.

Μολαταῦτα ἡ ἀνακάλυψη τούτῃ ἔχει καὶ τὸ καλὸ τῆς. Δίνει ἀφορμὴ νὰ μιλήσῃ κανεὶς, καὶ ὡς εἶναι βιαστικὰ καὶ πρόχειρα, γιὰ ἀντικείμενα, ποὺ ἐνδιαφέρουν τοὺς ἀληθινὰ φίλους τῶν ποιητῶν, καὶ τοὺς καλοσυνεῖδητα γνωρισμένους μὲ τὸ ἔργο τους.

Ἡ νέα Ἑλληνικὴ ποίηση, σὲ ὅ,τι διαλεχτότερο παρουσιάζει, μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ ξεταστῇ, νὰ κριθῇ καὶ νὰ βαλθῇ σὲ τιμητικὴ θέσιν ἀπὸ τὸν ἐξεταστή καὶ τὸν κριτὴ τῆς νέας εὐρωπαϊκῆς ἢ παγκόσμιας ποιητικῆς τέχνης, γενικώτατα, σὰν ἓνα μικρὸ κεφάλαιο τῆς πολυπρόσωπης αὐτῆς ἱστορίας. Μὰ δύσκολα πολὺ ὁ ἐξεταστής θὰ κατώρθωνε νὰ ξεδιαλύνῃ μέσα στὸ νέο ἐλληνικὸ λυρισμὸ κάποιο στοιχεῖο ἰδιαίτερο, καθαρὰ δικό του. Ἐξαίρεση κάνει ἡ ποίησίν μας ἡ ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα καὶ ἀπὸ τὴ δόξα τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδας. Ἡ ποίηση τούτῃ ἀπὸ τὸ Ρήγα καὶ τὸ Σολωμὸ ἴσα μὲ σήμερα ἀκολουθεῖ μιὰ παράδοση, ἔχει κάποια δική της φυσιογνωμία, ξεχωρίζει.

Ἡ ποίηση τούτῃ, στὰ ἔργα τὰ ὠραιότερα καὶ στὰ πιὸ βαθιὰ σφραγισμένα μὲ τὴν ἐθνικὴ συνείδηση καὶ μὲ τὴ χρυσή βούλλα τῆς τέχνης, σπάρθηκε βέβαια πάντα σὲ μέρες πατριωτικῆς ἐνέργειας καὶ ἐθνικῶν ἐνθουσιασμῶν, μὰ σχεδὸν φανερώθηκε σὲ τρόπο ποὺ θυμίζει τὴν ἀλήθεια τοῦ λόγου τοῦ ποιητῆ : ἡ σκέψις γοργή, ἡ τέχνη ἀργή· ὄχι αὐτοσχέδια, ὄχι πρόχειρα, ὄχι δημοσιογραφικά. Ὁ «Υμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν» τοῦ Σολωμοῦ δὲν ξεφύτρωσε μὲ τοὺς πρώτους κρότους τῶν καρυοφυλλιδίων τῆς Ἀγίας Λαύρας, μὲ τὰ πρῶτα ἀστραπόδροντα τοῦ 21. Ἡ χρονολογία του εἶναι «Μᾶς 1823». Ἀριστοῦργημα σὰν τοὺς «Ἐλευθεροὺς Πυλίορκημένους» σχεδιάζοταν, γράφονταν, ξαναγράφονταν, χτενίζονταν, σμιλεύονταν, ἤσυχα, γαληνὰ, σπουδαστικὰ χρόνια καὶ χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ μεγάλου μας Ἀγῶνα. Τὸ ἀριστοτέχνημα τῆς Κρητικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1866, ὁ «Ὁρκος» τοῦ Μαρκοῦ, φάνηκε μιὰ καὶ καλὴ στὰ 1875. Ὁ Βαλαωρίτης πρόσφερε τὸ φόρο του στὴν ἴδια κρητικὴ ἐπανάσταση ὄχι μὲ τραγούδια ποὺ θὰ παρακολουθοῦσαν μέρα μὲ τὴ μέρα στίς ἐφημερίδες τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὰ κατορθώματα τῶν παλληκαριῶν τῆς Κρήτης, καθὼς κάμανε ἄλλοι, πρὶν δὲ φτάνανε στὸ ἀνάστημα τὸ Βαλαωρίτη· καὶ ὁ Βαλαωρίτης πρόσφερε τὸ φόρο του στὴν ἰδέα, τυπώνοντας στὰ 1867 τὸ «Διάκο» του· ἔργο ἀναφερμένο σὲ παλιούς καιροὺς ἡρωϊκοὺς, σπουδασμένο καὶ μελετημένο. Κι ὁ ποιη-

τῆς εἶναι πρῶτ' ἀπ' ὅλα μελετητής. Μιὰ γιὰ πάντα, τελειωτικά, σ' ἓνα του μονάκριβο τραγούδι· «Τοῦ Χάρου τὸ τραγούδι»,—ὁ Ψυχάρης κρέμασε γιὰ τὴν αἰωνιότητα σὲ μιὰν ἀπὸ ἀκριβὸ μέταλλο κορνίζα τὴ σκοτεινὴν εἰκόνα τοῦ πολέμου τοῦ 1897. (*)

Καὶ μὲ τὸν πόλεμο τοῦτο ποὺ κορώνει τοῦ εἶναι ἴσα μὲ τὴν ὥρα ἡ Θεσσαλονίκη, δὲν πρέπει νὰ μπριβάλλουμε πῶς ἡ ποίησίν μας μπάζει στὸ ταμεῖο τῆς πλούσια ἀποθεματικὰ κεφάλαια. Θὰ τὰ χρησιμοποίησῃ, καθὼς αὐτὴ γνωρίζει, «μὲ καιρὸ καὶ μὲ κόπο». Εἶναι μεγάλη ἀφέλεια νὰ ἀνυπομονοῦμε ἀπὸ τώρα καὶ κουτοπόνηρα νὰ γκαρίζουμε πῶς ἔχρεωκόπησε ἡ ποίηση, γιὰτὶ δὲν τὴν εἶδαμε ὡς τὴν ὥρα νὰ τέρνεται στοὺς δρόμους, οὐρὰ δὲν ξέρω ποιῶν παραρτημάτων ἐφημερίδων καὶ συμπλήρωμα ποιῶν πατριωτικῶν ἄρθρων.

Πολὺ καλὰ γνωρίζω πῶς ὁ ποιητὴς μπορεῖ νὰ δουλέψῃ καὶ μπορεῖ νὰ φανῇ, ἐλεύτερα, καὶ πολύτροπα, καὶ ἀπὸ κάθε λογῆς εἶδηση ἐμπνευσμένος, καὶ ἀπὸ τὰ πάντα τῆς ζωῆς ὀδηγημένος καὶ μέσα στίς στήλες τῶν ἐφημερίδων, καὶ πρόχειρα, καὶ κομματιαστά. Μὰ τοῦτο θὰ εἶναι κάτι πιὸ πολὺ ἐξαιρετικό, παρὰ κανονικό, καί, συχνὰ πυκνὰ, δουλειὰ τέτοιου εἶδους δὲν παρουσιάζει τὴν ἰδεώδη ἐντέλεια ποὺ ξεχωρίζει τὰ δυνατὰ καὶ τὰ ἀθάνατα ἔργα.

Πολὺ καλὰ γνωρίζω πῶς ὁ μεγάλος μας ἀγῶνας ὁ τωρινὸς ἔκαμε νὰ κυκλοφοροῦνε στίς ἐφημερίδες παντὸς εἶδους στιχοῦργήματα, τὰ περισσότερα βέβαια ἀρκετὰ σαχλὰ καὶ ἀπελπιστικὰ μέτρια. Μὰ ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ ἀξία τῆς ποίησίν μας δὲ θὰ κριθῇ ἀπὸ τὰ μέτρια καὶ ἀπὸ τὰ κοινὰ ἔργα, ποὺ εἶναι πλῆθος, ἀλλ' ἀπὸ τὰ καλὰ τῆς καὶ ἀπὸ τὰ γνήσια, ὅσο κι ἂν εἶναι σπάνια καὶ ἀραιά. Ἐτσι γίνεται παντοῦ. Καὶ μέσα στὸ πλῆθος αὐτὸ βρίσκονται τρία ἢ τέσσερα ἀξια νὰ ἐπωθοῦν πραγματικὰ ποιήματα. Καὶ φτάνουν αὐτὰ γιὰ νὰ ποκαταστήσουν τὴν τιμὴ τῆς νέας Ἑλληνικῆς Μούσας. Μὰ γενικώτατα, ἀπ' ὅσα μπαίνουν, καί, πιὸ πολὺ, ἀπ' ὅσα δὲ μπαίνουνε στίς ἐφημερίδες, ποῖός εἰν' ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐκδώσῃ κριτικούς καθολικούς φετφάδες ;

Ἐνας ποιητὴς μπορεῖ νὰ χύνῃ, βέβαια, κάποιο λυρισμὸ στὴ χρονολογικὴ, μέρα μὲ τὴ μέρα, παρακολούθησιν τῶν γεγονότων, μὰ τὸ ἔργο τοῦτο τὸ ἐκτελεῖ ζωηρότερα, σπουδαιότερα, ἀποτελεσματικώτερα, ὁ δημοσιογράφος, πιὸ πολὺ τώρα μὲ τὴν προ-

(*) Μιὰν ὄψη τοῦ μεγάλου ρωσοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1878 ζωηρὰ ξεσκεπάζει «Ἡ Μητέρα τῶν Ἑπτὰ» ποίημα τοῦ Βιζυηνοῦ, δυσσεύρετο σήμερα φάνηκε χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸν πόλεμο ἐκεῖνο. Οἱ καλλίτεροι πατριωτικοὶ τοῦ Παράσχου δὲν εἶναι οἱ ἐπίκαιροι.

κοπή και με το απεριόριστο άπλωμα της έπιρροής του τύπου. Άλλο ή σύνθεση ενός ζωγράφου και άλλο το φωτογραφικό στιγμιότυπο, έσο κι αν το δεύτερο χρησιμεύει στην περίπτωση. Είδα στις βιτρίνες των καταστημάτων μεγάλους καρφωμένους χρωμολιθογραφικούς πίνακες με στεφανωμένα τα συμπλέγματα 1821—1912, με αποθεωμένα τα πρόσωπα του Διαδόχου και του Βενιζέλου. Ζωηρά παρασταίνουνε, έσο κι αν είναι χοντροκομμένα, την πλατειά άπλωμένη λαϊκή συνείδηση. Μά είναι άλλο, δλωσδιόλου ο πίνακας του καλλιτέχνη ζωγράφου, άλλος, δλωσδιόλου ο στίχος του τεχνίτη ποιητή.

Έλεγε ο Γκαίτε: Δεν μπορώ να καταλάβω τί νόημα έχουνε στίχοι πολεμιστήρισι που γίνονται στην ήσυχία του γραφείου. Τους στίχους του Καίρνερ, μάλιστα, τους νοιώθω. Γραφτήκανε στο στρατόπεδο, με τη βοή των όπλων, κι ο ποιητής του «Σπαθιού και της Αύρας» σκοτώθηκε στον πόλεμο, τραγουδιστής και στρατιώτης. Ο Γκαίτε είχε δίκιο, γιατί ήθελε με τα λόγια του να χτυπήσει τους πατριώτες ποιητές που πιστεύανε πως ή φιλοπατρία και ο άρειμάνιος ένθουσιασμός φτάνει να άναπληρώσει την έλλειψη της άγνης ποιητικής δύναμης και τέχνης, και που μη λογαριάζοντας για τίποτε την ύψηλότετη εργασία του ποιητή του «Φάουστ», άπορούσανε και σκανταλίζονταν, πως δε σκάρωνε κι ο Γκαίτε θούρια και διθύραμβους.

Άν έζοϋσε άνάμεσό μας ο Όλύμπιος, είμαι βέβαιος πως από τα ένέα δέκατα των πατριωτικών στίχων που φαίνονται στις στήλες των έφημερίδων, θα προτιμούσε το έργο του Ματσούκα, που μετατόπισε τα θούρια από το στίχο στην ίδια του τη ζωή, και τώρα γυρίζει στα στρατόπεδα, αντί να γυρίζει στις έφημερίδες. Μά δεν είναι για τοϋτο λιγώτερο άληθινό πως ο πιο άληθινός κι ο άληθινά μεγάλος πατριώτης ποιητής δεν είναι άνάγκη άπαραίτητη να είναι και των όπλων έμπειρος, και μέσα στην «πολέμια χλαλοή» να βροντοφωνή τις στροφές του. Ο «Υμνος εις την Έλευθερίαν» πρωτοτυπώθηκε, μά δε γράφτηκε στο Μεσολόγγι. Και το πολεμικό, καθώς και κάθε είδους ποιητικό άριστούργημα άκέραιο βγαίνει από τη φαντασία του πλάστη ποιητή, γαληνά άκκουμπώντας άπάνου στο ειρηνικώτατο γραφείο του.

Όποιος αίστάνεται την άνάγκη να τονώσει και ρυθμίση τη συγκίνηση των ήμερών τούτων με την ποιητικήν όμορφιά, δε θα χρονοτριβήση γυρεύοντάς την μέσα σε στήλες έφημερίδων των ήμερών τούτων. Θα ξέρη να την εύρη, διαλαλήτρα και προφήτισσα κατορθωμάτων σαν αυτά που κρατιένται από την Έλασσόνα ίσα με τη Θεσσαλονίκη και πέρα, στα βιβλία των άναγνωρισμένων ποιητών μας, σε

στίχους σφραγισμένους με της αιωνίας ποίησης τη σφραγίδα, σχεδόν έξω από τον τόπο και από τον χρόνο, από τους στίχους του καιρού του Ρήγα και του Σολωμού ίσα με τους στίχους των καιρών του Μαρκορά και του Σκίπη. Γιατί ο ποιητής—το είπα κι άλλου—δεν είναι ό,τι γράφει· είναι ό,τι έγραψε.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΛΑΜΑΣ

ΦΥΓΟΠΟΛΕΜΟΣ

Του φίλου μου
Θοδωράκη Λεονάρδου

Κείνο το βράδι, Γιαννάκη, σιγάθηκα τον έαυτό μου· πίστεφέ με· τον έφτυσα, πές.

Είχα πάει στην πόστα, έφτάμιση πάνου κάτω ή ώρα, άπαντέχοντας κάπιο γράμμα φιλικό. Γιόματ ή πλατιά αύλή της πόστας στρατιώτες· στρατώνας έμοιαζε. Άλλοι μπαίνανε, άλλοι βγαίνανε, άλλοι ζητούσανε γράμμα τους, άλλοι σκυμένοι πάνου στα θρανία, πούναι καταμεσίς στην αύλή, γράφανε στους δικούς τους, στη μάνα τους, στην άγαπητικιά τους, στην άδερφή τους, ποιός ξέρει.

Γράμμα δεν είχα, ήθελα να φύγω, μά κάτι με κρατούσε κεί. Η ζουγραφιά με τραδούσε. Θα φύγανε κι αυτά τα παιδιά σήμερ' αύριο για τον πόλεμο. Τι να συλλογιζόντουσαν την ώρα που σκυμένα στο χαρτί γράφανε στους δικούς τους; Ούφ!... Έγώ τα δοϋμε τί συλλογιζόμουν... Έγώ ο άχρηστος, ο άπόλεμος... Μά τί νάν το λέω; Έκανα να φύγω. Στη μεγάλη αύλόθυρα σκουντήθηκα μ' έναν άντάρτη. Με χαιρέτησε, μούσφιξε το χέρι.

— Σ' άφίνω γειά!.. Αύριο φύγω για τη Μακεδονία!

Και λαμποκοπούσε από χαρά. Πανηγυριώτης λές κ' είτανε· όχι άντάρτης.

Μωρέ κι αυτός; Άλοιμόνο! Κι αυτός, μάλιστα! Ένα παιδί σπουδαγμένο στην Ευρώπη, σεμνό σαν κορίτσι, από σπίτι, γιομάτο ζνείρα κ' ιδέες, που το θαρρούσα ίκανό μόνο να κυνηγήση και να πιτύχει καμιά θεσούλα καλή και καμιά γερή προκούλα!... Νά, κι αυτός άντάρτης σήμερα. Κάτου όλες οι ιδέες κι όλα τα ζνείρα, και μιá ιδέα μοναχά, να πολεμήσει και να πέσει για την πατρίδα του.

Και γώ; Και γώ; Άλλοτες, ναί, στα περασμένα, πάντα κάτι με δικιολογουσε που δεν το κουνοϋσα από την Άθήνα, που έδλεπα τους άλλους να φύγουνε, και γώ δεν άφίνα το ραχάτι μου και τη συζήτηση στους καφενέδες, παλιοκαφενές και